

Sygn. akt III AUa 1159/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SSA Marcjanna Górską (spr.)
Sędziowie:	SA Bogdan Świerk SA Elżbieta Czaja
Protokolant: sekr. sądowy Bożena Karczmarz	

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2013 r. w Lublinie

sprawy A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 maja 2012 roku wydanym w sprawie III AUa 366/12

w przedmiocie wypłaty emerytury

oddala skargę.

Sygn. akt III AUa 1159/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 września 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) i przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 257, poz. 1726) wstrzymał z urzędu A. S. wypłatę emerytury od 1 października 2011 roku, z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia.

Wyrokiem z dnia z dnia 7 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie. Sąd ustalił, że A. S., urodzona (...), 14 października 2008 roku złożyła wniosek o emeryturę, pozostając w stosunku pracy z Urzędem Miasta L., gdzie jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od 16 marca 2001 roku na stanowisku podinspektora. Decyzją z dnia 6 listopada 2008 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od 18 października 2008 roku, zawieszając jednocześnie prawo do emerytury z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia.

W dniu 11 lutego 2009 roku wnioskodawczyni wniosła o wypłacanie jej emerytury w zmniejszonej wysokości, dołączając oświadczenie o osiągnięciu przychodu. Decyzją z dnia 3 marca 2009 roku organ dokonał ponownego ustalenia wysokości świadczenia i wznowił wypłatę emerytury skarżącej od 1 lutego 2009 roku. W dniu 21 września 2011 roku Zakład wydał zaskarżoną decyzję.

Oceniając zaistniały stan faktyczny Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie jest bezzasadne. Zgodnie bowiem z treścią art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z FUS (tekst jedn. Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przepis ten, jak zaznaczył Sąd pierwszej instancji, dodany został do ustawy o emeryturach i rentach z FUS na mocy art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. Nr 257, poz. 1726). Z jego treści wynika że osoby, które przed dniem 1 stycznia 2011 roku przeszły na emeryturę bez rozwiązania umowy o pracę, obecnie mają obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą w celu wypłaty świadczenia. Osoby te mają czas na rozwiązanie stosunku pracy do końca września 2011 roku, gdyż zgodnie z art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych, do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy, o której mowa w art. 6 oraz ustawy, o której mowa w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się poczynając od dnia 1 października 2011 roku.

Odnosząc się do zawartego w odwołaniu zarzutu wnioskodawczyni odnośnie niekonstytucyjności art. 103 a wymienionego wyżej, Sąd Okręgowy stwierdził że jego zgodność z konstytucją nie budzi wątpliwości. Obowiązujący bowiem poprzednio przepis art. 103 ust. 2a ustawy był tożsamy w treści z przepisem art. 103a, zaś jego zgodność z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej została stwierdzona przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku 7 lutego 2006 r (SK 45/04, OTK-A 2006/2/15). Ustosunkowując się do zarzutu naruszenia zasady demokratycznego państwa prawa i wynikającej z niej zasady ochrony praw nabytych Sąd stwierdził, iż przepis art. 103a ustawy emerytalnej jest w praktyce traktowany nie jako przepis określający warunki realizacji prawa do emerytury, ale jako przepis dotyczący reguł łączenia świadczenia i zarobku, do których nie stosuje się zasady ochrony praw nabytych. Przepis ten nie zawiera w zasadzie zakazu zatrudnienia u tego samego pracodawcy, a jedynie stwarza konieczność rozwiązania z nim stosunku pracy. Ponadto świadczenia ze środków społecznych (emeryturę) przyznaje się nie tyle z tytułu dożycia określonego wieku (jako dodatek do wynagrodzenia za pracę), ale za zrealizowanie przez ubezpieczonego, prawa do odejścia z rynku pracy po spełnieniu warunków nabycia tego prawa. Apelację wnioskodawczyni złożoną od tego wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił jako bezzasadną wyrokiem z dnia 22 maja 2012 roku.

W skardze o wznowienie postępowania wnioskodawczyni A. S. powołując się na przepis art. 401¹ k.p.c. wniosła o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 maja 2012 roku podnosząc, że podstawę skargi stanowi wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku w sprawie K 2/12. W piśmie z dnia 12 lutego 2013 roku wnioskodawczyni powołując się na fakt częściowego uznania jej roszczeń przez organ rentowy, który wznowił jej wypłatę świadczenia od 22 listopada 2012 roku zmodyfikowała swoje roszczenie w ten sposób, że wniosła o wypłatę zaległych świadczeń za okres od października 2011 roku do listopada 2012 roku wraz z należnymi odsetkami. Na poparcie zasadności zgłoszonych roszczeń skarżąca powołała wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 13 grudnia 2012 roku w sprawie III AUa 1021/12.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 405 k.p.c. do wznowienia postępowania z przyczyn nieważności oraz na podstawie przewidzianej w art. 401¹ k.p.c. właściwy jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, a jeżeli zaskarżono orzeczenia sądów różnych instancji, właściwy jest sąd instancji wyższej, co w stanie faktycznym sprawy oznacza właściwość Sądu Apelacyjnego.

W rozpoznawanej sprawie skarżąca domagając się wznowienia postępowania powołuje się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku w sprawie K 2/12, t.j. na podstawie określonej w art. 401¹ k.p.c.. Przepis ten stanowi, że można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

Ukształtowane i utrwalone na tle cytowanego unormowania orzecznictwo Sądu Najwyższego, które Sąd Apelacyjny akceptuje, prezentuje pogląd, że podstawą wznowienia postępowania może być tylko takie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, które dotyczy aktu normatywnego (przepisu prawa) stanowiącego podstawę wydanego przez Sąd w tej sprawie orzeczenia (vide: postanowienie z dnia 26 stycznia 2011 roku, I PZ 36/10 LEX nr 950424). Dla przyjęcia zatem dopuszczalności wznowienia postępowania w oparciu o podstawę określoną w art. 401¹ kpc konieczne jest ustalenie, że Trybunał Konstytucyjny zakwestionował przepis, który był podstawą wydania zaskarżonego orzeczenia.

Wyrokiem, na który powołuje się wnioskodawczynie, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 roku nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z treści cytowanego wyroku wynika, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, co oznacza, że stwierdzenie ich niekonstytucyjności ma charakter częściowy.

Taki stan rzeczy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, powoduje konieczność dalszych rozważań odnośnie dopuszczalności wznowienia postępowania. Jak bowiem wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, samo sformułowanie podstawy wznowienia postępowania w sposób odpowiadający przepisom art. 401- 404 kpc nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli w rzeczywistości podstawa ta nie występuje. Pogląd taki Sąd Najwyższy wyraził między innymi w postanowieniu z dnia 18 kwietnia 2011 roku, III UZ 6/11 (LEX nr 966822) stwierdzając, że w sytuacji, gdy wskazana podstawa żądania wznowienia postępowania została sformułowana w sposób odpowiadający ustawie, ale w rzeczywistości nie występuje, skarga podlega odrzuceniu z mocy art. 410 § 1 k.p.c..

Odnosząc powyższe rozważania do sytuacji faktycznej zaistniałej w rozpoznawanej sprawie, zdaniem Sądu Apelacyjnego, dla przyjęcia dopuszczalności wznowienia postępowania wystarczającym jest ustalenie, że przepisy prawa zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 roku stanowiły podstawę orzeczeń objętych skargą.

W ocenie Sądu odwoławczego, kontrola skargi na tym etapie nie może bowiem wkraczać w merytoryczne badanie jej zasadności, a taki charakter, zdaniem Sądu, posiada badanie wpływu skutków orzeczenia Trybunału na treść zaskarżonych skargą wyroków.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy wnioskodawczynie prawo do emerytury nabyła na mocy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 6 listopada 2008 roku pracując w Urzędzie Miasta L.. Ustalając prawo do przedmiotowego świadczenia od dnia 18 października 2008 roku, organ rentowy zawiesił jego wypłatę na podstawie obowiązującego wówczas art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Po uchyleniu wskazanego art. 103 ust. 2a przez art. 37 pkt 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr 228, poz. 1507), organ rentowy wznowił ubezpieczonej wypłatę emerytury poczynając od dnia 1 lutego 2009 roku.

Skarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 21 września 2011 roku, od dnia 1 października 2011 roku ponownie zawieszono ubezpieczonej wypłatę emerytury na podstawie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanego ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726), mając na względzie przepis art. 28 tej ustawy, z powodu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Analiza powyższych okoliczności faktycznych, zdaniem Sądu Apelacyjnego, prowadzi do wniosku, że wnioskodawczyni nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku.

Jak wynika bowiem z treści orzeczenia niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

W sytuacji faktycznej zaistniałej w rozpoznawanej sprawie, ubezpieczona prawo do emerytury nabyła wprawdzie przed datą 1 stycznia 2011 roku, jednak w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przepis ten obowiązujący do dnia 7 stycznia 2009 roku stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Wskazana wyżej treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku”, a więc po uchyleniu cytowanego wyżej art. 103 ust.2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy dodanego powołaną już wcześniej ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Bez znaczenia dla oceny zasadności skargi pozostaje fakt podjęcia przez organ rentowy wypłaty emerytury wnioskodawczyni od dnia 22 listopada 2012 roku (decyzja – k.13). Przedmiotowa decyzja jest wyłącznie wyrazem stanowiska organu rentowego, które nie jest wiążące dla Sądu, podobnie jak powołany przez skarżącą wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd Apelacyjny uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, sygn. akt K 2/12 nie ma wpływu na treść wyroków objętych skargą, co powodować musiało jej oddalenie.

Z tych względów i na podstawie art. 412 § 2 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.